A. HƏKVƏRDOF.

MIRZƏ-FƏTƏLI AXYNDOF

15 Kəpiq

AZƏRNƏƎR

Baqı, — 1927

A. b. HƏKVERDIJEF.

MIRZƏ FƏTƏLI AXYNDOF

(xijalat)

1—3 bin.

AZƏRNƏƷR
Baqı. — 1927

Ə З X A S.

1. **Mirzə Fətəli Axyndof.**
2. **Rəзid**—onyn ogly.
3. **Qitab pajlıjan зəxs.**
4. **Hatəm-Xan-Aga**—mulqədar Kara-baglı.
5. **Hacı Kara**—sodaqər.
6. **Dərviз Məstə'li зah**—məзhyr cadyqər.
7. **Molla Ibrahim-Xəlil**—qimjaqər.
8. **Nəqər**—Mirzə Fətəlinin evində.

Əhvalat qeçir Tiflisdə Mirzə Fətəlinin evində.

Murzə-Fətəli *[əqləзib jazı masasının dalında. daxil olan qitab pajlıjan зəxsə]*

Ha! nə xəbər ijlə qəldin? qitabların hamısını pajlıja bildinmi?

Qitab pajlıjan. Nə ərz edim? ejlə pajladım qi pajlamasajdım ondan jaxзı olardı.

Mirzə-Fətəli. Necə?

Qitab pajlajan. Bir musəlman qitaba jaxın duзmədi: hər qəsə verdim, dedi....

Mirzə-Fətəli. Nə dedi?

Qitab pajlajan.Dejə bilmirəm, korxyram, ovkatınız təlx ola.

Mirzə-Fətəli Sən deməmiзdə mən øzum anlajıram, dejiblər: at ojana by qafırın qitabını! belədirmi?

Qitab pajlajan. Bəli! dejirlər qitab oxymak istəsən o kədər lazımlı qitablar var qi ustunu toz basa—basa kalıb by зkaflarda: otyryb hər kara-vəlini oxysak qərəq adımızı dəli kojak. Hətta bir bəq var idi, dedi:

„Mən-Mirzə-Fətəlini jaxʒь tanьjьram, ɵzu ilə də kədimdən aʒьnalьƣьm var ona deƣilən qi o bir akьllь adam sajьlьr, ejb dəƣilmi qi belə cəfənƣijata kələmini sərf edib, ɵzunu aləm içində risvaj edir" by halda bir Hacь uzunu camaata dytyb dedi: "camaat, kaçьn by qitablardan; əƣər bynlar mənfəətli qitablar olsa idi, camaata muftə pajlamazdьlar jəkin Mirzə-Fətəli necə qi ɵzu laməzhəb olyb allahьn jolyndan çьkьb ejlə də istijir camaatь laməzhəb etsin" xulasə bir nəfər qitablara jaxьn duʒmədi.

Mirzə-Fətəli Pəs qitablar necə oldy?

Qitab pajlajan. Sabahь ƣunu camahat qitablarьn ustunə bir halət ilə təƣuldu qi, ɵzum də təəccub etdim, dedim aja bir ƣecədə by təgjir bynlarda haradan əmələ ƣəldi? sonra eʒitdim qi bir mollanьn təhriqinə ƣɵrə ƣəlib məndən qitablarь alьb aparьb odlyjyblar və bir kədərini də biri bir manatdan ermənilərə satьblar.

Hejf olsyn sizin bir belə zəhmətiniz—sə'jiniz.

Mirzə-Fətəli. Ejbi joxdyr, anlajana nəsijhət etməq əklisizlijə dəlalət edər, nəsijhəti avama, kanmьjana edərlər. əvam əvvəl sənin nəsijhətini anlamьjacak, sənə əzijjət edəcəq, fəhʒ verəcəq, hamьsьna mutəhəmmil olmalь.

Birdən kabakda qiʒilər ƣəliblər və millət jolynda çalьʒьblar, onlarь nə musijbətlərə duçar ediblər: ɵ durublər, oda atьblar, qitablarьnь mənim qitablarьm ƣ'ibi odlyjyblar.

Illər qeçib zamanalar dolanьb, o ʒəxslərin əqdiqləri toxymlar bar verib Imdi onlarьn kəbirləri zijarətƣah olybdyrlar, bakt olar mənim də toxymlarьm bar verər, mən bəlqə o ƣunləri ƣɵrmujəm amma oglym nəvələrim də ƣɵrsələr bənə hesabdьr; camahatьn avamlьƣьna bakma, mən səpdiƣim toxym kabil topraga səpilib mən millətimin ƣələcəƣinə və xoʒbəxt ƣunlərinə xatircəməm və by xijal ilə də ɵlub ƣedəcəƣəm.

Hər bir karanlьƣьn axrь ьʒьkdьr və mənim millətim də jəkinimdir qi zulməti—əbədi içində dəƣil, onyn da bir ьʒьklь ƣunləri var; o və'də ɵz balalarьnь əməllərindən xəcalət çəqib xejr—xahlar ilə bədxahlarьnь əlbəttə tanьjacaklar.

Arzy edərdim qi mənim təq təqfir olanlarьn kədəri çok olajdь, bəlqə millətin ьʒьklь ƣunu tez ƣələ idi. *(Qitab pajlьjana)* zəhmət çəqibsən, jorylybsan; ƣet rahat ol.

Qitab pajlajan. Mirzə! mənim zəhmətlərim sizin, zəhmətinizin juzdən biri ola bilməz millət jolynda zəhmət çəqməq bɵjuq rahatlьk dəƣilmi?

Mirzə-Fətə'li. Qaʒ hamь belə anlьja idi!

Nə olardь bizim də sajьr millətlər təq hər ʒəhər də uç dɵrt kanan oxymyʒ adamlarьmьz ola idi, qi avama tərbijə verib tərəkki jollarь ƣɵstərə idilər? By əjjamda ʒəhər camaatlarьnьn umidƣahlarь hacьlar və axyndlardьr; qənd ahalьsьnьn umidƣahь bəƣlərdir. Bynlarьn heç birisi millət için çalьʒmьr,

hamɩsɩ өz cibləri uçun zəhmət çəqirlər ytanmɩrlar, həja ejləmirlər dindirəndə bir məsəl də çəqirlər dejirlər! „El için aglajan qөzsuz kalar„; heç qəs onlara demir qi: „Aglɩjɩn el için, aglɩjɩn millət için kojyn qөzləriniz qor olsyn. O kədər aglɩjɩn canɩnɩz çɩkɩnca və bilin qi sizin millət jolynda qor olan qөzləriniz aglamɩjan qөzlərin hamɩsɩndan jaxзɩdɩr!... Namərdlər! namərdlər! quzlu iqən qorlar! diri iqən өlmuзlər! *(qitab pajlɩjana)* qet rahat ol! *(qitab pajlajan qedir. Rəзid on beз jaзɩnda yзak rənqi kaçmɩз daxil olyr).*

Mirzə-Fətəli. (*Rəзidə*). Bala, rənqin nijə kaçɩb?

Rəзid. Ata! jola çɩxɩram camaat məni rahat kөjmyr iзkollaja qedib qəlincə min pis-pis sөzlər dəjirlər.

Dejirlər qi by Mirzə-Fətəlinin oglydyr; bynyn atasɩ butun musəlmanlarɩn qiзilərini orətlərini həcv edib onyn evini dagɩdɩb өzunu də өldurəcəjiq bir yзak da dalɩmca bir daз atdɩ dəqsə idi өlmuз idim, jaxзɩ qi dəqmədi. Ata bəlqə qəldilər bizi kɩrdɩlar.

Mirzə-Fətəli. Korkma bala heç qəs bizi өldurə bilməz sənin atan camahata hakk joly qөstərir; bөjujub tarixdə də qөrərsən qi hakk danɩзanlara nə əzijjətlər ediblər; nə ejbi var koj bizə də əzijjət etsinlər, bir vakt olar by jaman danɩзan adamlarɩn evladɩ mənim zəhmətlərimə kijmət verərlər. Qet ananɩn janɩna naharɩnɩ ejlə. (Rəзid qedir).

Nөqər *(daxɩl olyr)*. Aga! Hatəm -Xan- Aga bydyr çok hirsli qəlir

Mirzə-Fətəli. Koj qəlsin *(nөqər çɩkɩr)*.

Hətəm-Xan-Aga *(daxɩl olyr)*. Çok sag ol Mirzə: çok sag ol! biz həmiзə fəxr edirdiq qi musəlmandan da bir nəfər çɩkɩbdɩr qi by mənsəbə çatɩb sərdara dilmanc olyb, sən də belə? a qiзi sənin atan bir mə'mun mukəddəs molla idi, heç sən ytanɩrsan ata babanɩn jolyny itirirsən?

Mirzə-Fətəli. Kɩzɩзma Hatəm-Xan-Aga! bircə əqləз qөrum nə dejirsən?

Hatəm-Xan-Aga. Əqləзmijəcəqəm. Qedirəm, ejlə bir neçə sөz deməlijəm sənə.

Mirzə-Fətəli. Byjyr qөrəq nə dejəcəqsən?

Hatəm- Xan-Aga. Cəmi aləm bilir qi sən musəlmanlɩkdan yзak bir adamsan; oryc bilməzsən namaz bilməzsən, өzundə rys kajdasɩ ilə dolanɩrsan, by sənin өz iзindir, өzun bilərsən və allahɩna da kijamətdə өzun cavab vərərsən: bircə de qөrum sajɩr camahatdan nə istəjirsən? sənsiz də ejlə camahat allah jolyny itirib; ejlə biri mənim өzum bir nəfər çor çөp jɩgan qafir firənqi neçə vakɩt evimdə saklamɩзam, evim eзiqim olyb mɩrdar, kab-kacagɩm hamɩsɩ..... daha byndan artɩk bəndən nə istijirsən?

Joxsa xahiз edirsən qi by ag sakkal vaktɩmda orətin baзɩndan jajlɩgɩnɩ alɩb byraxɩm quçələrə? və ja kolyny kolyma qeçirib aparɩm o muзtehid

bagıdır nə dagılmıʒdır, orada ona rysyn çajını kəhvəsini içirdim və ja by sinnimdə kardaʒım ogly Ʒahbaz təq baʒının tuqunu yzadıb iqi jana darıjım? Zəhmət çəqmə Mirzə! zəhmət çəqmə! Mən heç vakıt ajagıma çəqmə ƣejib quçələrin palçıgını evimə ƣətirmərəm. Heç vakıt hənadən rənƣdən əl çəqmərəm, juz sənin təq Mirzə-Fətəli ƣələ: mən by ƣɵzəl əllərimi kojyb kaʒıkla çɵrəq jemərəm mən dəli dəƣiləm dɵrt agacı bir-birinə calıjıb adını qursu kojyb, Məhərrəm bəƣin kırgısı təq ustunə konam.

Ejibdir əzizim ɵzum ƣenə dejirəm hər nə bilirsən ejlə, dahi musəlmanların əməllərinə tokynma; bynyn axırı xejr naticə verməz, axırda rusvaji cihan olarsan.

Mirzə-Fətəli. Hatəm-Xan-Aga! mən əlimə kələm alanda rusvaji cihan olmagı, təqfiri, fɵhʒi, hətta ɵlumu kəbyl etmiʒəm. Hər nə dejəcəqsən de, hamısı kəbyldyr və nə səbəbə kəbyl etmiʒəm ony sən anlamazsan, ancak bir vakt olar sənin oglyn və nəvən anlar. Sən benə sɵƣursən, amma sənin oglyn və nəvən bənə rəhmət oxyjacaklar jəkin bil.

Hatəm-Xan-Aga. Mənim oglym? mənim nəvəm? səhv etmə! mənim oglym mənim belimdən əmələ ƣəlib, mənim oglym ƣədə fərzəndindən dogylmyjybdyr, (gejzli) əƣər mənim oglym mən dytdygym joldan bir kədəm qanara koja, bənə allah lə'nət etsin əƣər ona nifrin edib ony ogyllykdan çıkartmasam, ejlə ogly allah ƣərəq kijamətə donyz sifətində ƣətirsin. Hələ

bynlar hamısı bir qənara; sən mənim ɵzumu məsxərəjə kojybsan, by heç, by orət yʒak ilə nə iʒin var? sən ɵzun hər çənd musəlmanlıkdan qanar bir adamsan amma ƣənə nə kədər olsa sənin kanın musəlman kanıdır; heç sənə musəlmanın ismətinə tokynmak jaraʒarmı? kardaʒ nijə mənim orətimin kızımın adını camahat bilsin? ejb olsyn, sənin ucun çok ejb olsyn!

Mirzə - Fətəli. Hakkın var Hatəm - Xan-Aga sənin də və cəmi sənə oxʒajanların da hakkı var, mən sinəmi sizin na səza sɵzlərinize supər ejləmiʒəm.

Hatəm-Xan-Aga. Bynlar hamısı heç bir ʒej dəƣil məƣər inqi ədavət, əlbəttə ƣədə ogly ƣəlib bir mənsəb sahibi olanda bizim təq nəcib bəƣləri bəjənməz. Ejbi jokdyr. Mən də ƣedərəm cəmi kara bagın bəƣlərin jıgaram bir jerə dejərəm: „Aj bəƣlər bir nəfər Ʒəqili mollasının ogly ƣedib otyryb Tiflisdə hamı biz bəƣlərə də sataʒmamıʒ jer kojmadı, ɵzumuzu məsxərə edib, orət yʒaklarımızı məsxərə edib dolanacagımıza sataʒır, dinimizə, məzhəbimizə əl atır ƣərəq by..... Əstəgfyrylla, ƣənə agzıma ƣələni demiʒdim... ƣərəq onyn agzı jymylsyn".

Onda ƣɵrərsən baʒına nə ojyn açarlar (*ajaga dyryr*). çiƣninə bir katma baglajıbsan ejlə bilirsən qi heç qəsin sənə əli çatmaz?

Səndən sərdarın xyd-ɵzunə ejlə bir mɵhqəm donos verdirim qi səni bir baʒ Sibirə itirsinlər. (*ƣedə-ƣedə*).

Biz bəqlərin əlinin zərbini sьnarsak sonra saqit olarsan!

Mirzə-Fətəli Qet, qet sahibi-ixtijarsan (*çagьrьr*) aj qədə, Aganьn baʒmaklarьnь cuft edin (*Hatəm-xan-aga qedir. Mirzə-fətəli kajьdьb ɵzunu qursunun ustə jьxьb iqi əlləri ilə baʒьnь dytyb dirsəqlərini bərq istola çьrpьr*)

Nɵqər. (*daxil olyr*) Aga bir qiʒi qəlib, sizi qɵrməq istijir, dejir Agcabədidən qəlmiʒəm, adьm da Hacь--Karadьr.

Mirzə-Fətəli. Çagьr qəlsin içəri (*nɵqər çьkьr*)

Hacь-Kara (*daxil olyr*) Səlam-ələjqim!

Mirzə-Fətəli Aj ələjqiməssalam Hacь, byjyr qɵrəq səndə nə xəbər var jə'kin mənimlə dalaʒmaga qəlibsən, belədirmi?

Hacь-Kara. Nə byjrysan. Mirzə, mənim nə həddim var səninlə dalaʒam amma ʒiqajətim var.

Mirzə-Fətəli. Qimdən?

Hacь-Kara. Sənin ɵzundən.

Mirzə-Fətəli. Mənim ɵzumdən bənə ʒiqajət?

Hacь-Kara. Bəli!

Mirzə-Fətəli· Necə jə'ni?

Hacь-Kara. Mirzə bizim kədim hakk səlamьmьz var və ɵzumuz də çokdanьn muʒtərisijiq, neçə dəf'ə qəlib

məndən mal alьbsan heç bir dəf'ə səni aldatmamьʒam? qetdijim bejtə and olsyn sənə həmiʒə malьn arʒьnьnь ɵzqələrdən jarьm kəpiq aʒaga vermiʒəm. Axь mənim təksirim nədir qi sən məni belə məsxərəjə kojyrsan? pyly batan mən, malь qedən, dytylan mən evi jьxьlan mən.... pəs məsxərə də olan mən? nə ejlijim a sənə kyrban olym? Ryş malь alьram solgyn çьkьr, kьzьl—baʒ malь alьram çuruq çьkьr; mal qərəq muʒtəriqir olsyn, odyr duqanь doldyrmyʒam, bir nəfər malьn juzunə də bakmьr, qyja evlatdan kьrьlanlarьn sogatьdьr. Əlacьm qəsildi, təmə' zor ejlədi dedim by bəqlər ilə qedərəm Təbrizə, bir kədər frənq malь qətirrəm, bəlqə zərərim çьxa o da belə qetdi; həm pylym əlimdən qetdi həm ɵuum rusvaj oldym.

Mirzə Fətəli. Bilirsən Hacь? sən bir aglь baʒьnda qiʒi Sən ɵzun qɵrursən qi xətalь jola qedənin baʒьna nə bəlalar qəlir o səbəbə məndə sənin qejfijjətini qitabьjazmьʒam qi xəlk okyjyb ibrət edib halal alьʒ-veriʒ kojyb haramьn dalьnca qetməsin.

Hacь-Kara. Gələt ejlərəm, tɵvbə, tovbə, tɵvbə! kyrbanьn olym qetdim sakkal qetirməjə bьgьda kojdym qəldim hə bələdə juz tumənim batdь, malьm dytyldy, ɵzum Arazdan qeçəndə jьxьldьm syja, bir az kalmьʒdь batam ələm; indi kalmьʒam ac əli kojnymda. Mirzə, bir təvəkkim var səndən. Sən bir bejuq adamsan, qɵr bir tor edə bilərsənmi qi mənim malьmь ɵzumə kajtarsynlar.

Mirzə-Fətali. Baз ustə sizin murid mənim ilə aзьnadьr ona jazaramsə'j eləsin sənin malьn da өzunə kojьtsьn və bəqlərdən bir tər sənin pylyny alьb versin.

Hacь-Kara. Onda canьmь sənə kyrban edərəm, allah səni musəlmanlara çok qөrməsin, allah oglyny saxlasьn Murəxəs olym.

Mirzə-fətəli Xoз qəldin Hacь, bir neçə qundən sonra bir byraja qəl.

Hacь-kara. Baз ustə, can ustə *(qedir)*

Mirzə-fətəli. Qet—qet ehtjacьn olmasa əvvəl təqfir edən sən olarsan.

Dərviз Məstəli зah. *(qəzəbnaq daxil olyr)* Jahy—ja—hakk! *(nacagьnь jerə vyryr)* sənsən biz dərviз sьnьfьnь məsxərə edən? Sənsən cadyja—sehrə зəq qətirirən? sənsən əccinnə tajfasьnьn mənim itaətimdə olmagьnь inqar edən?

Mirzə-fətəli. Nə kьзkьrьrsan nə istijirsən?

Məstəli зah. Heç bir зej! Mənim byraja qəlməqdən muradьm sənə өz kuvvətimi subyt etməqdir; mən sənin by evini baзьna yçyrdaram o və'də əklin baзьna qələr və inanarsan qi Parisi də yçyrdmyзam! Mən by sahat ejlə byrada by otagьn içində bir dajirə çəqib əqləзərəm o dar jirdə baзlaram зah-nəfiri çalmaga onda qərərsən qi necə sənin evin tarьmar olyb baзьna duзər.

Mirze-Fətəli. Səbr et aga dərviз səbr et! Mən sənin barəndə səhv etmiзəm və qitabьmda da səndən jazmaga peзiman olmyзam, mən bilirəm və ehtikadьm da bynadьr qi nə kədər siz dərviзlər və sizin imsalьnьz və həm məsləqiniz dunja juzundə movcydsynyz, nə inqi mənim evim, cəmi Islam aləmi pajimaldьr. Dogry dejirsən!

Hələliqdə sizin kuvvətiniz çok bөjuqdur və subytyna da ehtijac jokdyr, təvəkki' edirəm byradan qedəsən və məni əfv edəsən.

Məstəli зah· Belə qi jalvaracakdьn, bəs nə uçun hər hədjanь jazьrsan! Byndan sonra adamьnь tanь.

Mirzə-Fətəli *(çagьrьr)* Aj qədə *(neqər daxil olyr)* dərviзi jola sal qetsin.

Neqər. Baba dərviз byjyr.

Məstəli зah. (*Mirzə Fətəlijə*) Əməlindən peзiman olmasajdrn qərərdin qununu (*qidir*)

Neqər (*dərviзi jola salьb kajьdьr*) Aga! qimjaqər molla Ibrahim-Xəlil çokly adam ilə qəlib istijir zor ilə içəri qirsin! Hə byjryrsan?

Mirzə-Fətəli. Byrax içəri (*Neqər çьkьr*).

Molla-Ibrahim-Xəlil. (*daxil olyr*) Pə-pə-pə! jaxзь iqitin adьnь eзit juzunu qөrmə, by sifətdə adamdan sonra ondanartьk əməl baз verəcəq? Bir зəxsin qi sifətində əsla musəlmanlьk niзanəsi olmyja өndan nə qөzləməq olar?

Mirzə-Fətəli Səzunu byjyr! dibaçə lazьm dəɋil.

Mola-Ibrahim-Xəlil. Bir də ɋərum sənin allahdan, dindən imandan, musəlmanlьkdan xəbərin varmь?

Mirzə-Fətəli. Təvəkke edirəm muxtəsər ejlijəsən

Molla-Ibrahim Xəlil. Byjyr ɋərəq sən nə hakkijlə elmi qimjanь danьb, biz ɋimjaɋərləri məsxərə edizsən.

Bir elmi qi həzrət Sulejman əlejhissəlamdan kala ony danmakmь olar? Məɋər sən xoca Nəsir Tysinin elm qimjada içtihad jetirdijini və baʒmakçьnьn çərməqisini kьzьl etdijini oxymyjybsan? Və ja inqi sən ʒejx Bəhajьnь danacaksan! ja Mir-Damadь inqar edəcəqsən? həqim Tьndьrskьdanmь xəbərin jokdyr? Jarisalejicabiri-insarini oxymyjybsanmь? Bynlar qeçəndən sonra məɋər mənə by Tiflisdən verilən qimjaɋərliq ʒəhadətnamasьndan xəbərin joxdyr? qim dejə bilər qi neçə ʒahьdьn janьndan Əɋlis ermənilərinin ɋəlib məndən əlli pyt xalis ɋumuʒ apardьklarь jalandьr?

Bynlarь ɋəturub məsxərə edincə, nə olardь qi əz həmʒirəm Ʒejx səlahь çagьrьb soryʒajdьn qi əz ɋəzulə ɋərdujunu sənə səjlujə idi? sən pejgənbərlərdən kalan elmi danьrsan, ona ɋərə sən lajьk təqfirsən! Bydyr kapьda binlərcə adamlar hazьrdьrlar Əɋər çьxьb onlarьn ɋəzunun kabagьnda təvbə ejləməsən səni təqfir ejlijəcəjəm və bilɋilənqi ondan sonra dunja da təq kalacaksan bir nəfər sənə səlam vermijəcəq bir nəfər sənin xejir, ʒərinə ɋəlmijəcəq və öləndə bir molla sənin namazьnь kьlmьjacak.

Mirzə-Fətəli. Aga! sən qimi aldatmak istijirsən. Sən ɋet Xaçmaz daglarьn da Nyxy bəɋlərini aldat pyllarьnь al. Qimja nədir? bən elm qimjaja kajiləm, nə inqi daʒьn dənub kьzьl olmagьna. Ɋet nə edəcəqsən et (*bir dəstə istol ustundən qagьz ɋətirir*) bydyr bax: Ɋəncədən təqfir, Nyxydan nifrin, Karabagdan danos-Baqьdan Ʒirvandan-həçv, Dərbənddən fəhʒ! ɋet sən də təqfir et, kəbylymdyr.

Molla Ibrahim, Xəlil. Ɋərərsən axьrьnь ɋərərsən(*çьkьr çəldən səsi ɋəlir*) Cəmaət! Bilin və aɋah olyn qi Mirzə Fətəli əz qafirlijini ikrar etdi.

Çəldən səslər. Qafirdir qafirdir...!

Rəʒid (*korkmyʒ daxil olyr*) Ata! By camahat nijə qujləʒir, joxsa bizi əldurəcəqlər.

Mirzə-fətə'li. Korxma bala, heç qəs bizi əldurməz (*əz-əzunə*) hamь məndən juz dəndərib və byna da səbəb mənim həkk jazmagьm həkk danьʒmagьm və camahatьn ejbini açьk juzunə deməɋimdir. Həkk acь isə də mejvəsi ʒirin ola! Bəli indi mən təqəm və by təqlijimə də fəxr edirəm.

Nəqər (*daxil olyb telegraf ɋətirir*) Aga! Baqьdan ɋəlib.

Mirzə Fətəli (*açьl oxyjyr*) „By saət byrada kylybyn zalьnda Rijalnь məɋtəbinin ʒaɋirdləri iʒtiraqi ilə „Mərd xəsis„ adlь komedjanьz ojnanьldь. Məqtəb ʒaɋirdləri Nəcəf Vəzirof və Husejn Adɋəzəlof əz vəzifələrini lajьkьnca ifa etdilər. Cəm olan əʒxasьn təvvəki' sinə ɋərə by telegrafь sizə ɋəndərib, sizin

təsnifatınızın əvvəl səhnəji tamaзaja kojmagını jurəq-dən təbriq edirəm. Həsən bəq Meliqof„ (*Rəзidə*) eзitdinmi oglym?

Daha mənim gəmim joxdyr. Çok зuqur olsyn allahıma qi əqdijim toxym өz saglıgımda bar verdi Dunjada çok jaзamaga umidim jox idi çunqu bir jandan kocalık, bir jandan zulmət içində kalmıз ca-mahatın dərdi məni əldən salıb. Amma by telgram mənim өmrumu on il artırdı, зuqur olsyn allahımaj

Pərdə.

Baз mətbyat mudirliqi № 4813. Tiraж 3000
AZƏRNƏЗR mətbəəsi Baqı—1927. Kasım Ismailof quçəsi, № 2.